Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

PSYCHOLOGY

Paper III

Roll No. ....

....

(In words)

J—1402

Name of Areas/Section (if any) ....

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of any calculator is prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટેની સૂચનાઓ :

આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.

જો કોઈ વિકલ્પ/વિભાગ પસંદ કર્યા હોય તો તે યોગ્ય જગ્યાએ દર્શાવો.

ટુંકા પ્રશ્નો/નિબંધ વિષેના જવાબો એ પ્રશ્નની નીચે અગર બાજુમાં આપેલી જગ્યામાં લખો. વધારાના કોઈ પાનાનો ઉપયોગ કરશો નહી.

અંદર આપેલી સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો .

બુકલેટની પાછળ આપેલું છેલ્લુ પાનું રફ કામ માટે છે.

બુકલેટ કોઈપણ ઠેકાણે **તમારું નામ** કે કોઈ ચોક**ક્સ સંજ્ઞા** કરવી નહીં કે જે તમારી **ઓળખ** પૂરી પાડે. **આ તમને** પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠેર**વશે.**

કેલ્કયુલેટર નો ઉપયોગ **કરાશે નહી.**

નકારાત્મક માર્કીગ **નથી.**

પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે પરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ પેપર પરીક્ષા રૂમની બહાર લઈ જવું નહી.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Total Marks Obtained................................

Signature of the co-ordinator....................
(Evaluation)

PSYCHOLOGY
મનોવિજ્ઞાન
PAPER-III
પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper consists of two parts, A and B.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વિભાજીત છે, 'અ' અને 'બ'.

PART A
વિભાગ A

Note :— This part has *ten* short essay type questions of **16** marks each to be answered in about **three hundred** words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં દસ ટૂંકા નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે. બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. દરેક પ્રશ્ન આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખવાનો છે. દરેક પ્રશ્નના ૧૬ ગુણ છે.

Unit—I
એકમ—I

1. What is subliminal perception ? Mention its related factors.
ઉપસિમાલક્ષી પ્રત્યક્ષીકરણ એટલે શું ? તેનાં સબંધિત પરિબળો ચર્ચો.

Or

અથવા

Explain the basic assumptions and principles of signal-detection theory.
સાંકેતિક શોધનના સિદ્ધાંતની મૂળભૂત પૂર્વધારણાઓ અને નિયમો સમજાવો.

Unit—II
એકમ–II

2. What is cognitive mapping in Tolman's theory of Learning ? Explain.
ટોલમેનના શિક્ષણના સિદ્ધાંતમાં બોધનાત્મક નકશાઓનો અર્થ સમજાવો.

Or

અથવા

Differentiate between classical and operant conditioning with experimental paradigm.
શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અને ક્રિયાત્મક અભિસંધાન વચ્ચેનો તફાવત પ્રાયોગિક ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

Unit—III
એકમ–III

3. Explain Atkinson and Shiffrin's model of memory.
એટકીન્સન અને શિફરીનનું સ્મૃતિનું પરિરૂપ (મોડેલ) સમજાવો.

Or

અથવા

Explain strategy and rational processes in long-term memory.
લાંબાગાળાની સ્મૃતિની વ્યૂહરચના અને તાર્કિક પ્રક્રિયા સમજાવો.

Unit—IV
એકમ–IV

4. Discuss the factors that interfere with effective problem solving.
અસરકારક સમસ્યા–ઊકેલમાં ખલેલ કરતાં પરિબળો ચર્ચો.

Or

અથવા

Differentiate between divergent and convergent thinking. Are they complementary ?
સહકેન્દ્રિત વિચારણા અને વિકેન્દ્રિત વિચારણા વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. શું એ બન્ને પરસ્પર પૂરક છે ?

Unit—V
એકમ–V

5. What is motivation ? Discuss briefly different kinds of motivation.
પ્રેરણા એટલે શું ? વિવિધ પ્રકારની પ્રેરણાઓ ટૂંકમાં ચર્ચો.

Or

અથવા

Explain the Indian techniques of coping with stress.
મનોભારનો સામનો કરવાની ભારતીય પ્રવિધિઓ સમજાવો.

Unit—VI

એકમ–VI

6. **What are the essential features of Cattell's theory of Intelligence ? Explain.**
કેટલે આપેલા બુદ્ધિના સિદ્ધાંતનાં અગત્યના ખ્યાલો કયા કયા છે ? સમજાવો.

Or

અથવા

Differentiate between creativity and intelligence with special reference to Getzel's work.
ગેટઝેલના કાર્યના સંદર્ભમાં બુદ્ધિ અને સર્જનાત્મકતા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

Unit—VII

એકમ–VII

7. Differentiate between clinical and growth approach to personality.
વ્યક્તિત્વ પ્રત્યેના વિકાસાત્મક અને ચિકિત્સાત્મક અભિગમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

Or

અથવા

Discuss the concept of 'self' according to Rogers.
કાલરોજર્સના મત પ્રમાણે ''સ્વ'' નો ખ્યાલ ચર્ચો.

Unit—VIII
એકમ–VIII

8. What is a quasi-experimental design ? How is it different from randomized group design ?
અર્ધ–પ્રાયોગિક ડિઝાઇન એટલે શું ? યદૃચ્છીકૃત જૂથ યોજના કરતાં તે કઇ રીતે જુદી પડે છે ?

Or

અથવા

Enumerate assumptions of factor analysis.
ઘટક (અવયવ) વિશ્લેષણની પૂર્વધારણાઓ ગણાવો.

Unit—IX
એકમ–IX

9. Discuss the different sources of bias in psychological testing.
મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીમાં ઝોકના વિવિધ કારણો ચર્ચો.

Or

અથવા

State the different psychological scales with their characteristics.
વિવિધ મનોવૈજ્ઞાનિક માપન તુલાઓ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

Unit—X

એકમ–X

10. Describe some consequences of sleep deprivation.
ઊંઘની વંચિતતાની કેટલીક અસરો વર્ણવો.

Or

અથવા

State the old and the modern methods of localizing of the brain functions.
મગજના કાર્યોના સ્થાનીકરણની જૂની અને આધુનિક પદ્ધતિઓ વર્ણવો.

PART B
વિભાગ B

Note :—This part has only *one* question of **40** marks to be answered in about **eight hundred** words.

નોંધ :—નીચે આપેલા પસંદગી એકમોમાંથી **કોઇ એક** એકમનો પ્રશ્ન પસંદ કરી આશરે ૮૦૦ શબ્દોમાં તેનો ઉત્તર આપો. આ પ્રશ્નના ગુણ ૪૦ છે.

Elective—I
પસંદગી એકમ—I

11. How social psychological principles can be fruitfully applied to well-being and health ? Discuss.
સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી માટે સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતોનો ફળદાયી રીતે વિનિયોગ કઇ રીતે થઇ શકે તે ચર્ચો.

Elective—II
પસંદગી એકમ—II

11. Discuss the psychogenic and sociogenic factors of human development.
માનવ વિકાસના મનોવૈજ્ઞાનિક અને સમાજલક્ષી પરિબળો ચર્ચો.

Elective—III
પસંદગી એકમ—III

11. Discuss some critical factors of educational achievement.
શૈક્ષણિક સિદ્ધિ અંગેના કેટલાક વિશિષ્ટ પરિબળો ચર્ચો.

Elective—IV
પસંદગી એકમ—IV

11. Explain the difference between industrial psychology, organizational behaviour and organizational psychology.
ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન, સંગઠનલક્ષી મનોવિજ્ઞાન અને સંગઠનાત્મક વર્તન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

Elective—V
પસંદગી એકમ—V

11. Critically evaluate psychoanalysis in the light of recent development in psychotherapeutic techniques.
મનોચિકિત્સાની પ્રવર્તમાન પ્રવિધિઓનાં સંદર્ભમાં મનોવિશ્લેષણનાં સિદ્ધાંતની સમાલોચના કરો.